

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Šeimos išlaikymas

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([lt](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

[estų](#)

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

Šeimos išlaikymas

Estija

1 Ką praktikoje reiškia sąvokos „išlaikymas“ ir „išlaikymo pareiga“? Kokie asmenys turi mokėti išlaikymo išmoką kitam asmeniui?

Pagal Estijos Konstituciją (est. *põhiseadus*) išlaikymo prievolė yra šeimos pareiga aprūpinti savo narius, kuriems reikia paramos.

Išlaikymo išmoka yra suma, kuri paprastai turi būti periodiškai mokama grynaisiais pinigais. Teisę gauti išlaikymą turinčio asmens prašymu teismas kai kuriais atvejais gali nustatyti, kad išlaikymo prievolė būtų įvykdyta sumokant vienkartinę išmoką. Asmuo, įpareigotas mokėti išlaikymo išmoką nepilnamečiam vaikui, gali, jeigu yra pagrįsta priežastis, prašyti leisti jam įvykdyti išlaikymo prievolę nepiniginio būdu.

Paprastai prievolė mokėti išlaikymą asmeniui, kuriam reikalinga parama, turi asmens pirmojo laipsnio tiesiosios aukštutinės ir žemutinės linijos giminaičiai, kitaip tariant, suaugęs vaikas, tėvas (motina) turi pareigą išlaikyti vienam kitą. Antrojo laipsnio asmens tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai privalo išlaikyti savo nepilnamečius palikuonis. Sutuoktiniai taip pat turi abipusę pareigą išlaikyti savo šeimą iš uždirbamų pajamų ir turimo turto, įskaitant veiklą, kuria siekiama sumokėti bendro namų ūkio išlaidas ir patenkinti įprastus bei išimtinus bet kurio sutuoktinio ir jų vaikų poreikius. Prievolė mokėti išlaikymo išmoką asmeniui, kuriam reikalinga parama, taip pat gali būti nustatyta išsiskyrusiam sutuoktiniui arba asmeniui, su kuriuo asmuo nėra susituokęs, tačiau su juo susilaukė vaiko.

Nepilnamečiam vaikui išlaikymo išmoką moka vienas iš tėvų, jeigu jis negyvena kartu su vaiku arba neprisideda prie vaiko auginimo. Sutuoktinis, kuris nutraukė santuoką su asmeniu, kuriam reikalinga parama, privalo teikti išlaikymą visų pirma tuo atveju, jeigu nutraukus santuoką ir dėl pareigos prižiūrėti vaiką toks asmuo negali savimi pasirūpinti arba jeigu jam parama reikalinga dėl jo amžiaus ar sveikatos būklės. Asmuo, kuris su asmeniu, kuriam reikalinga parama, susilaukė vaiko, turi prievolę teikti išlaikymą 8 savaites prieš vaiko gimimą ir 12 savaičių po jo ir ilgiau, jeigu asmeniui parama reikalinga dėl sveikatos sutrikimo, kuris atsirado dėl vaiko auginimo, nėštumo ar gimdymo.

2 Iki kokio amžiaus vaikas gali gauti išlaikymą? Ar skiriasi nuostatos dėl nepilnamečių ir suaugusiųjų išlaikymo?

Pilnametystę pasiekiamas sulaukus 18 metų, o asmuo, kuris nėra sulaukęs 18 metų, laikomas nepilnamečiu. Nepilnametis vaikas turi teisę gauti išlaikymo išmoką, o vienoda atsakomybė prisidėti prie vaiko išlaikymo visų pirma tenka vaiko tėvams. 18 metų sulaukęs vaikas, kuris vidurinėje mokykloje, gimnazijoje arba profesinio mokymo mokykloje toliau mokosi pagal pagrindinio ar vidurinio lavinimo programą arba studijuoja universitete, siekdamas aukštojo mokslo diplomo, taip pat turi teisę gauti išlaikymą, tačiau tik iki 21 metų. Nepilnamečių išlaikymo išmokos apskaičiavimas skiriasi nuo suaugusių vaikų išlaikymo išmokos apskaičiavimo. Apskaičiuojant suaugusių vaikų išlaikymo išmoką, išlaikymo dydis nustatomas atsižvelgiant į teisę į išmokas turinčio asmens poreikius ir įprastą gyvenimo būdą, tačiau daroma prielaida, kad suaugusieji gali patys užsidirbti bent daliai savo išlaikymo. Asmuo įgyja teisę reikalauti išlaikymo tik tuo atveju, jei sulaukęs pilnametystės jis neturi lėšų save išlaikyti ir dėl studijų ar kitos pagrįstos priežasties negalima tikėtis, kad jis gaus pajamų savo poreikiams patenkinti.

Pilnamečiai vaikai turi dar kartą kreiptis į teismą, jeigu nori, kad išmoka ir toliau būtų mokama sulaukus pilnametystės ir jeigu pareiga mokėti išmoką buvo panaikinta remiantis ankstesniu teismo sprendimu.

Kiti tiesiosios aukštutinės ir žemutinės linijos giminaičiai, kurie negali savimi pasirūpinti, turi teisę gauti išlaikymą, jeigu nustatoma, kad jiems parama yra reikalinga.

3 Ar tam, kad asmeniui būtų skirtas išlaikymas, jis turi kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją ar teismą? Kokius svarbiausius dalykus reikėtų žinoti apie šią procedūrą?

Iš nepilnamečio tėvo (motinos) gali būti reikalaujama įvykdyti išlaikymo prievolę. Jeigu vienas iš tėvų savanoriškai nemoka išlaikymo, teismui galima pateikti prašymą dėl išlaikymo išmokos mokėjimo. Kreipiantis dėl išlaikymo teismui reikėtų pateikti prašymą dėl pagreitinotos mokėjimo įsakymo procedūros byloje, susijusiose su išlaikymo išmoka vaikui (est. *maksekäsu kiirmenetluse avaldus lapse elatishnõudes*), arba ieškinio pareiškimą (est. *hagiavaldus*) (ieškinytis dėl išlaikymo išmokos (est. *elatishagi*)). Už tokius prašymus, susijusius su išlaikymo išmoka nepilnamečiam vaikui, nereikia mokėti jokios valstybės rinkliavos. Pagreitinata procedūra byloje, susijusiose su mokėjimo įsakymu, yra supaprastinta procedūra, kurią taikant išlaikymo išmoka gali būti priteisiama tik jeigu išlaikymo reikalaujama nepilnamečiam vaikui, prievolė mokėti išlaikymo išmoką turinčio vieno iš tėvų vardas ir pavardė nurodyti gimimo liudijime, išlaikymo išmoka 1,5 karto neviršija minimalaus išlaikymo dydžio ir kitas iš tėvų neginčija prievolės mokėti išlaikymo išmoką. Jeigu prašymo išduoti mokėjimo įsakymą sąlygos neįvykdytos, vaiko, kuriam siekiama priteisti išlaikymo išmoką, gyvenamosios vietos apylinkės teismui (est. *maakohus*) reikia pateikti ieškinio pareiškimą.

Daugiau informacijos apie pagreitiną procedūrą mokėjimo įsakymo byloje, susijusiose su reikalavimu priteisti nepilnamečiam vaikui išlaikymo išmoką, galima rasti [čia](#). Ieškinio pareiškimą dėl reikalavimo priteisti vaikui išlaikymą formą galima rasti [čia](#).

4 Ar prašymą galima pateikti giminaičiui (jei taip, koks glaudus turi būti giminystės ryšys) arba vaiko vardu?

Nepilnamečiai vaikai turi teisę gauti išlaikymą. Jeigu nepilnamečiai yra riboto veiksnio, vaiko vardu teisme ieškinį pareiškia vaiko teisinis atstovas (vaiką teisėtai globojantis vienas iš tėvų). Jeigu vaikui paskirtas teisinis globėjas, ieškinį, veikdamas kaip teisinis atstovas, pareiškia vaiko teisinis atstovas.

Veiksnus suaugusysis ieškinį dėl išlaikymo pareiškia savarankiškai.

5 Jei asmuo ketina pareikšti ieškinį, kaip jam sužinoti, kuris teismas yra kompetentingas?

Teismui pateiktas prašymas priversti vieną iš tėvų įvykdyti išlaikymo prievolę nepilnamečiam vaikui nagrinėjamas iškeliant išlaikymo bylą. Išlaikymo byloje ieškinytis turi būti pareiškiamas vaiko gyvenamosios vietos apylinkės teisme. Jeigu vaikas negyvena Estijoje, ieškinytis pareiškiamas pagal atsakovo gyvenamąją vietą. Jeigu atsakovas negyvena Estijoje, ieškinytis pareiškiamas pagal ieškovo gyvenamąją vietą.

Išlaikymo taip pat gali būti reikalaujama pagal pagreitiną procedūrą mokėjimo įsakymo byloje (žr. atsakymą į 3 klausimą).

6 Ar ieškovas, pareikšdamas ieškinį teisme, turi veikti per tarpininką (pvz., advokatą, centrinę ar vietos instituciją ir pan.)? Jeigu ne, kokios yra procedūros?

Norint prisiteisti vaiko išlaikymą teisme, jame būtina pareikšti ieškinį ir šiuo atveju neprivaloma naudotis profesionalia teisine pagalba arba tarpininko paslaugomis. Teismas priteisia išlaikymo išmokų mokėjimą nuo ieškinio pareiškimą dienos, tačiau remdamasis ieškiniu teismas taip pat gali nustatyti, kad išlaikymo išmokos turi būti mokamos atgaline data, kuri negali būti ilgesnė nei vieni metai iki ieškinio pareiškimą dienos.

leškinio pareiškimo dėl reikalavimo priteisti vaikui išlaikymą formą galima rasti [čia](#).

7 Ar už ieškinio pareiškimą teisme mokami mokesčiai? Jei taip, kokio maždaug dydžio? Jeigu ieškovo finansiniai ištekliai nepakankami, ar jis gali gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Už ieškinio dėl išlaikymo prievolės nepilnamečiam vaikui vykdymą arba dėl prašymo taikyti pagreitintą procedūrą mokėjimo įsakymo byloje, susijusiose su vaiko išlaikymu, peržiūrėjimo nereikia mokėti jokių valstybės rinkliavų.

Siekiant atlyginti procesines išlaidas, galima kreiptis dėl valstybės teisinės pagalbos arba procesinės pagalbos.

Suteikus valstybės teisinę pagalbą, Estijos advokatų asociacija (est. *Eesti Advokatuur*) skiria asmeniui advokatą. Advokatas atstovauja asmeniui byloje ir jį konsultuoja. Valstybine teisine pagalba gali pasinaudoti asmenys, kurie dėl savo finansinės padėties negali sumokėti už ekspertų teisinės paslaugas tuo metu, kai jiems teisinė pagalba reikalinga, arba gali apmokėti tik dalį tokių paslaugų arba atlikti mokėjimą dalimis arba kurių finansinė padėtis, sumokėjus už teisinės paslaugas, suprastėtų taip, kad jie negalėtų pragyventi. Valstybės teisinės pagalbos suteikimas nereiškia, kad asmuo atleidžiamas nuo pareigos atlyginti kitas procesines išlaidas.

Išsamesnė informacija apie valstybės teisinę pagalbą pateikiama [čia](#).

Prašymus suteikti valstybinę procesinę pagalbą procesinėms išlaidoms atlyginti gali pateikti asmenys, kurie dėl savo finansinės padėties negali atlyginti šių išlaidų arba kurie gali atlyginti tik dalį šių išlaidų arba atlyginti jas dalimis. Taip pat turi būti pagrįstai manoma, kad planuojamas dalyvavimas byloje bus sėkmingas.

Procesinės pagalbos fiziniui asmeniui prašymo formą ir pranešimą apie pareiškėjo ir šeimos narių asmeninę ir finansinę padėtį formą galima rasti [čia](#).

8 Kokių rūšių išlaikymą teismas dažniausiai priteisia? Kaip apskaičiuojama išlaikymo suma? Ar pasikeitus materialinei ar šeiminei padėčiai teismo sprendimas gali būti peržiūrėtas? Jei taip, kokia tvarka tai daroma (pvz., pagal automatinio indeksavimo sistemą)?

Teismas gali nustatyti, kad nepilnamečiam vaikui būtų mokama fiksuota arba kintama išlaikymo išmoka, ir nurodyti konkretų išlaikymo išmokos dydžio apskaičiavimo pagrindą. Teismai paprastai nustato, kad išlaikymo išmokos mokamos kas mėnesį.

Iki 2021 m. pabaigos minimalus išlaikymo dydis priklausė nuo minimalaus darbo užmokesčio. Mėnesio išlaikymo išmoka vienam vaikui negalėjo būti mažesnė nei pusė minimalaus respublikos vyriausybės nustatyto mėnesinio darbo užmokesčio (todėl 2018 m. minimalus išmokos vienam vaikui dydis buvo 250 EUR, 2019 m. – 270 EUR, o 2020 ir 2021 m. – 292 EUR).

Nuo 2022 m. sausio 1 d. minimali išlaikymo suma neapima nuo galiojančio minimalaus darbo užmokesčio. Išlaikymo dydį nustato teismas, atsižvelgdamas į vaiko poreikius, tėvų finansinį pajėgumą, visas gautas išmokas ir šeimoje esančių nepilnamečių vaikų skaičių. Šis dydis apskaičiuojamas nuo pusės vaiko vidutinių mėnesinių išlaikymo išlaidų (bazinė išlaikymo suma yra 209,20 EUR, kuri kiekvienų metų balandžio 1 d. tikslinama atsižvelgiant į vartotojų kainų indekso pokytį praėjusiais metais).

Išlaikymo dydis nustatomas atsižvelgiant į šias aplinkybes: **įpareigoto (-s) tėvo (motinos) pajamos**. Paprastai prie bazinės sumos pridedama 3 % Estijos praėjusių kalendorinių metų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio. Ta pridedama suma perskaičiuojama kiekvienų metų balandžio 1 d. **Toje pačioje šeimoje išlaikymą gaunančių vaikų skaičius**. Atsižvelgiant į tai, kad kelių vaikų auginimas vienu metu gali padėti sutaupyti dalį išlaidų (tų pačių baldų, drabužių, žaislų ir pan. panaudojimas), išlaikymo suma, pradedama skaičiuoti nuo antrojo vaiko, sumažinama 15proc., palyginti su pirmajam vaikui skirta išlaikymo suma. Išlaikymo suma nemažinama dvynių ar daugiau vaikų gimdymo atvejais arba tuo atveju, kai vaikus skiria daugiau ne treji metai.

Išmokos šeimai. Apskaičiuojant išlaikymo dydį atsižvelgiama į vaiko pašalpą ir, remiantis 2023 m. vasario 1 d. įsigaliojusia Šeimos teisės įstatymo (est *perekonnaseadus*) redakcija, į pusę daugiavaikėms šeimoms skiriamos išmokos. Jeigu šias išmokas gauna išlaikymo prašantis asmuo, iš kiekvienam vaikui skirtos išlaikymo sumos išskaičiuojama pusė išmokos. Tačiau jei šias išmokas gauna išlaikymo išmokas mokantis asmuo, ši suma pridedama prie išlaikymo išmokų. Išduodant nutartį dėl išlaikymo, išmoka daugiavaikėms šeimoms taip pat apskaičiuojama pagal tą įstatymo redakciją, net jei ji mokama ne tik už bendrus tų pačių sutuoktinių vaikus. Todėl tuo atveju, kai šeima yra mišri su dviem vaikais, kilusiais iš ankstesnių santykių, ir vienas iš tėvų turi daugiau vaikų iš naujų santykių, o dėl to šeima įgyja teisę gauti daugiavaikės šeimos išmoką, apskaičiuojant išlaikymo išmoką atsižvelgiama į pusę šios išmokos. Ji vienodai padalijama vienam iš tėvų, kuris reikalauja išlaikymo, ir vienam iš tėvų, kuris moka išlaikymą, ir toliau padalijama iš bendro vaikų, už kuriuos šeimai mokama daugiavaikės šeimos išmoka, skaičiaus.

Bendra vaiko gyvenamoji vieta. Jeigu vaikas su išlaikymą mokančiu vienu iš tėvų kiekvieną metų mėnesį praleidžia ne mažiau kaip septynias paras, išlaikymo suma sumažinama atsižvelgiant į laiką, praleistą su vienu iš išlaikymą mokančių tėvų. Todėl jeigu vaikas su kiekvienu iš tėvų praleidžia vienodą laiko tarpą, išlaikymo galima reikalauti tik remiantis didesniais vaiko poreikiais, reikšmingu tėvų pajamų skirtumu arba nevienodu su vaiku susijusių išlaidų pasiskirstymu tarp tėvų.

Daugiau išsamesnės informacijos ir išlaikymo skaičiuoklę galima rasti [čia](#).

Teismo sprendimais, priimtais iki 2022 m. sausio 1 d., nustatytos sumos automatiškai nemažinamos. Jeigu teismo sprendimu vienas iš tėvų įpareigojamas mokėti nepilnamečiam vaikui išlaikymą, kurio dydis yra dabartinis minimalus tarifas arba pusė minimalaus mėnesinio darbo užmokesčio, ta suma bus įšaldyta atsižvelgiant į 2021 m. dydį (t. y. 292 EUR už kiekvieną mėnesį), todėl išlaikymo suma nebus didinama, jei minimalus darbo užmokestis bus padidintas.

Jeigu pagal teismo sprendimą, priimtą iki 2023 m. vasario 1 d., vienas iš tėvų privalo mokėti kintamą išlaikymo sumą nepilnamečiam vaikui, o išlaikymo dydis priklauso nuo daugiavaikės šeimos išmokos dydžio svyravimų, remiantis teismo sprendimu nustatyta išlaikymo suma apskaičiuojama pagal 2023 m. vasario 1 d. galiojančios Šeimos teisės įstatymo redakcijos 101 straipsnio 5 dalį.

Teismas gali padidinti ir, jei yra pagrįsta priežastis, taip pat sumažinti minimalaus išlaikymo sumą. Minimali išlaikymo išmoka, apskaičiuota pagal teisės aktuose nustatytą formulę, gali būti padidinta atsižvelgiant į

realius vaiko poreikius;
kiekvieno iš tėvų pajamas;
faktinį su vaikais susijusių išlaidų pasiskirstymą tėvams.

Jeigu įpareigoto (-s) tėvo (motinos) pajamos yra didesnės už vidurkį, bazinė išlaikymo suma gali būti padidinta, pavyzdžiui, 3 % faktinių įpareigoto (-s) tėvo (motinos) pajamų, o ne remiamasi vidutiniu mėnesiniu bruto darbo užmokesčiu. Išlaikymą galima sumažinti tik dėl pagrįstos priežasties. Pagrįstos priežastys gali būti vieno iš tėvų nedarbingumas arba situacija, kai vienas iš tėvų turi kitą vaiką, kuris būtų finansiškai mažiau saugus nei vaikas, gaunantis išlaikymą, jei būtų nustatytas minimalus išlaikymas.

Jeigu pakeičiama išlaikymo suma, šis pakeitimas paprastai įsigalioja tik nuo sprendimo priėmimo, t. y. mokėtini įsiskolinimai negali būti keičiami.

Išlaikymo prievolę turintis asmuo, jeigu yra pagrįsta priežastis, gali prašyti leisti jam teikti išlaikymą koku nors kitu būdu. Tėvai bendru sutarimu gali nustatyti išsamią išlaikymo prievolės vaikui vykdymo tvarką ir tai, koku būdu ir kaip dažnai bus teikiamas išlaikymas.

9 Kaip ir kam mokamas išlaikymas?

Paprastai išlaikymas mokamas periodinėmis piniginėmis išmokomis. Asmuo, turintis vykdyti išlaikymo prievolę nepilnamečiam vaikui, jeigu yra pagrįsta priežastis, gali prašyti leisti jam įvykdyti išlaikymo prievolę koku nors kitu būdu. Išlaikymo išmoką vienas iš tėvų nepilnamečiam vaikui moka, jeigu negyvena

kartu su vaiku arba neprisideda prie vaiko auginimo. Išlaikymas mokamas iš anksto kiekvieno kalendorinio mėnesio pradžioje. Nors išlaikymą gauna vaikas, išlaikymas paprastai turi būti mokamas vienam iš tėvų. Išlaikymas gali būti mokamas tiesiogiai vaikui, jeigu taip susitarė tėvai arba jeigu šiuo klausimu sprendimą priėmė teismas.

10 Jei atitinkamas asmuo (skolininkas) nemoka geranoriškai, kokiomis priemonėmis galima priversti jį mokėti?

Jeigu teismo sprendimas, kuriuo priteisiamas išlaikymas, įsigaliojo arba jeigu jis turi būti nedelsiant vykdomas, tačiau kitas tėvas (motina) jo nesilaiko, reikėtų kreiptis į antstolį. Jeigu skolininkas nustatytu laiku nemoka teismo sprendime nurodytų išmokų, antstolis, remdamasis asmens, kuris siekė taikyti ieškinio apsaugos priemones, prašymu, imasi veiksmų skolininko turtui areštuoti. Kad skolininko turtas būtų areštuotas, prie antstoliui pateikiamo teismo sprendimo reikia pridėti prašymą dėl vykdymo. Prašyme dėl vykdymo reikėtų pateikti informaciją apie skolininką ir, jei įmanoma, jo turtą (gyvenamąją vietą, kontaktus, apie turtą žinomą informaciją). Jeigu pareiškėjas nori, kad skolininkas pasinaudotų visomis teisės aktuose nustatytomis skolos išieškojimo galimybėmis, prašyme dėl vykdymo reikėtų nurodyti, kad pareiškėjas pareiškia mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į skolininko registruotą nekilnojamąjį turtą, kilnojamąjį turtą ir reikalavimo teises. Vykdyto byloje vaiko išlaikymo reikalavimui teikiama pirmenybė kitų reikalavimų atžvilgiu, be to, siekiant patenkinti išlaikymo reikalavimą, galima areštuoti didesnės vertės turtą ir teismo sprendimu neribotam laikotarpiui sustabdyti šias teises ir šių leidimų galiojimą: medžioklės teises, teisę vairuoti variklines transporto priemones, leidimus laikyti ir įsigyti ginklus, teisę vairuoti pramoginius ir asmeninius laivus, žvejybos leidimus.

11 Trumpai aprašykite priverstinio išieškojimo apribojimus, visų pirma skolininkų apsaugos nuostatas ir jūsų šalies vykdymo užtikrinimo sistemoje taikomus kitus apribojimus ar senaties terminus.

Asmenys atleidžiami nuo išlaikymo prievolės tiek, kiek jie, atsižvelgiant į kitas jų prievoles ir turtinę padėtį, negali teikti kitam asmeniui išlaikymo nepakenkdamai savo pačių išlaikymui. Nepaisant pirmiau nurodytų aplinkybių, tėvai neatleidžiami nuo prievolės išlaikyti savo nepilnamečius vaikus. Teismas taip pat gali atleisti įpareigotą asmenį (skolininką) nuo išlaikymo prievolės, riboti prievolės vykdymo terminą arba sumažinti išlaikymo išmokos dydį, jeigu reikalavimas vykdyti prievolę yra akivaizdžiai nesąžiningas, pvz., jeigu teisę gauti išlaikymą turinčio asmens poreikis gauti paramą atsirado dėl jo paties neapgalvotų veiksmų.

Mokėti kompensaciją už žalą dėl išlaikymo nemokėjimo ir prievolės nevykdymo gali būti reikalaujama atgaline data, bet ne ilgiau kaip už vienus metus, prieš iškeliant ieškinį dėl išlaikymo nemokėjimo teisme. Kiekvienai išlaikymo prievolei mokėti išlaikymą taikomas dešimties metų ieškinio senaties terminas.

Ieškinio senaties terminas pradedamas skaičiuoti kalendorinių metų, kuriais galima pradėti išieškoti išlaikymo išmokas, pabaigoje. Išlaikymo prievolė yra asmeninė pareiga, kuri nustoja galioti mirus teisę gauti išlaikymą turinčiam asmeniui arba išlaikymo prievolę turinčiam asmeniui; išimtyms taikomos iš anksto išmokėtoms išlaikymo išmokoms ir įskaitytomis sumoms.

12 Ar yra organizacija ar valdžios institucija, galinti padėti išieškoti išlaikymą?

Tarpvalstybinių išlaikymo ginčų atveju pagalbą gali suteikti centrinė institucija, t. y. Teisingumo ministerijos (est. *Justiitsministeerium*) Baudžiamosios politikos departamento (est. *kriminaalpoliitika osakond*) Tarptautinio teismo bendradarbiavimo skyrius (est. *rahvusvahelise justiitskoostöö talitus*).

Valstybės teisinės pagalbos gali būti prašoma teisme pareiškiant ieškinį dėl išlaikymo. Atskirų organizacijų ar institucijų, teikiančių pagalbą nagrinėjant vidaus išlaikymo bylas, nėra.

13 Ar organizacijos (valstybės ar privačios) gali anksčiau sumokėti visą ar dalį išlaikymo už skolininką?

Nuo 2017 m. sausio 1 d. vaiką auginantis vienas iš tėvų turi teisę prašyti, kad Socialinio draudimo valdyba (est. *Sotsiaalkindlustusamet*) teismo nagrinėjimo ir vykdymo procedūrų laikotarpiu valstybės vardu mokėtų išlaikymo išmokas. Šios išlaikymo išmokos yra laikina valstybės pagalba vienam iš tėvų, kuris vienas augina ir išlaiko vaiką. Valstybė išlaikymą moka vieno iš tėvų, kuris nemoka išlaikymo, vardu ir vėliau išieško pinigų iš išlaikymo nemokančio tėvo (motinos). Norėdamas gauti valstybės išlaikymo išmokas, asmuo turi teismui pateikti prašymą dėl išlaikymo mokėjimo; šiuo atveju asmuo teikia prašymą dėl pagreitinotos procedūros bylose dėl mokėjimo įsakymo išdavimo arba pareiškia ieškinį.

Vienam vaikui garantuojama išlaikymo išmoka yra iki 100 EUR per mėnesį.

Daugiau informacijos apie tai, kaip kreiptis dėl išmokos, pateikiama [čia](#).

14 Jeigu ieškovas yra šioje valstybėje narėje, o skolininko gyvenamoji vieta – kitoje šalyje:

14.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Norint prisiteisti išlaikymą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009, dėl pagalbos galima kreiptis į Teisingumo ministerijos Tarptautinio teismo bendradarbiavimo skyrių.

Norint kreiptis dėl išlaikymo kitoje šalyje, Estijos teisingumo ministerijos Tarptautinio teismo bendradarbiavimo skyriui ir kitos šalies kompetentingai institucijai reikėtų pateikti prašymą dėl išlaikymo bylos iškėlimo. Prie jo reikėtų pridėti vaiko (-ų) gimimo liudijimo (-ų) arba teismo sprendimo kopiją (-as).

Jeigu tėvystė nenustatyta, tai reikėtų nurodyti kitai šaliai siunčiamame prašyme.

Prašymo formą galima rasti [čia](#).

14.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti?

Su Estijos teisingumo ministerijos Tarptautinio teismo bendradarbiavimo skyriumi galima susisiekti telefonu +372 6 208 183 ir +372 7153443 arba e. paštu central.authority@just.ee ir keskasutus@just.ee.

15 Jeigu skolininkas yra šioje valstybėje narėje, o ieškovas – kitoje:

15.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Kitoje šalyje gyvenantis pareiškėjas geriausiai bus informuojamas, jeigu susisieks su atitinkama savo gyvenamosios vietos šalies institucija, kuri po to kreipsis į centrinę instituciją Estijos teisingumo ministerijoje.

15.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti ir kokią paramą galima gauti?

Žr. atsakymą į 14.1 klausimą.

16 Ar šioje valstybėje narėje taikomas 2007 m. Hagos protokolas?

Europos Sąjunga, kuriai Estija priklauso nuo 2004 m. gegužės 1 d., yra ratifikavusi 2007 m. Hagos protokolą.

17 Jei 2007 m. Hagos protokolas šioje valstybėje narėje netaikomas, kaip, vadovaujantis joje taikomomis tarptautinės privatinės teisės nuostatomis, nustatoma ieškiniui dėl išlaikymo taikytina teisė? Kokios tai tarptautinės privatinės teisės nuostatos?

Žr. atsakymą į 16 klausimą.

18 Kaip, vadovaujantis išlaikymo reglamento V skyriaus struktūra, reglamentuojama teisė kreiptis į teismą dėl tarpvalstybinės bylos ES mastu?

Europos Sąjungoje nagrinėjamos tarpvalstybinės bylose, susijusios su išlaikymo prašymais, pagal reglamentą gali būti skiriama valstybės teisinė pagalba ir valstybės procesinė pagalba. Tokia pagalba padeda užtikrinti, kad asmeniui byloje atstovautų atitinkamas teisinis žinias turintis specialistas ir kad apmokant asmens procesines išlaidas būtų užtikrinta teisė kreiptis į teismą. Taisyklėse, kuriomis reglamentuojama valstybės teisinė pagalba ir procesinė pagalba, nurodyta, kad taikoma nacionalinė teisė, išskyrus atvejus, kai Tarybos reglamente (EB) Nr. 4/2009 nustatyta kitaip.

Estijoje gyvenantiems asmenims taikomos garantijos iš esmės galioja ir kitose ES valstybėse narėse gyvenantiems asmenims. Tarpvalstybinės išlaikymo bylose teisinę pagalbą ir konsultacijas, taip pat valstybės teisinę pagalbą ir procesinę pagalbą teikia centrinė institucija, t. y. Teisingumo ministerijos Tarptautinio teismo bendradarbiavimo skyrius, pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009 ir, jeigu tam tikri klausimai neaparti reglamente, pagal nacionalinę teisę.

19 Kokiomis priemonėmis šioje valstybėje narėje užtikrinama, kad būtų vykdoma Išlaikymo reglamento 51 straipsnyje nurodyta veikla?

Įsteigta centrinė institucija tarpvalstybinio teismo bendradarbiavimo klausimams – Teisingumo ministerijos Tarptautinio teismo bendradarbiavimo skyrius. Todėl norint prisiteisti išlaikymą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009, dėl pagalbos galima kreiptis į Teisingumo ministerijos Tarptautinio teismo bendradarbiavimo skyrių, kuris nagrinėja tarptautinius teisinės pagalbos prašymus.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 17/01/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismo tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.